

Juryens begrunnelse

Thorvald Stoltenbergs Pris

Kunnskap er viktig for å forstå og ha tillit til hverandre. Kunnskap kan være avgjørende for om en konflikt løses eller trappes opp. Feiloppfatninger av en situasjon kan føre ellers gode naboer inn i varige feider. Stormakter kan gå til krig med utgangspunkt i falsk informasjon.

Da Thorvald Stoltenberg så at Berlinmuren falle for mer enn 30 år siden, og forstod at etterkrigstidens kalde frontlinje langs Pasvikelva ville falle med den, ønsket han å handle. Han ville unngå at en konflikt skulle avløses av en ny. Etter nesten 50 år i naboenskap med stengte grenser visste folk lite om hvordan livet var på motsatt side av grensen.

Med barentssamarbeidet skulle det komme en ny tid for naboskapet.

Thorvald bidro til et samarbeid der det ikke bare er statsledere og diplomater som får muligheten til møtes. For ham var det viktig at et tett og tillitsfullt naboenskap innebar at alle kunne krysse grensen. Det kunne ikke være slik at noen få skal ha hele ansvaret for å formidle hvordan russere, finner, svensker og nordmenn tenker og handler. Det må være flere fortellinger og åpenhet for at man skal kunne forstå bedre helheten.

Mangelen på informasjon var ikke minst frustrerende for de som lever av å samle kunnskap og formidle helheten. De som streber

1

etter et balansert verdensbilde, slik at leserne kan gjøre seg opp en mening ut fra pålitelig informasjon. Et naboenskap der et jernteppe hindrer pressen tilgang til fakta og sentrale kilder, var ødeleggende for forståelsen mellom folk. .

Et knippe journalister så tidlig at Barentssamarbeidet kunne endre på dette. For skandinaviske journalister hadde Russland vært et nær sagt utilgjengelig land, Et land der en fri pressedekning var vanskelig. Russiske journalister hadde på sin side liten mulighet til å ha kontakt med utenlandsk presse eller dra ut av Russland for å lære mer.

I 1995 samlet derfor skandinaviske og russiske journalister seg i Ivalo og etablerte journalistnettverket Barents Press. I Thorvalds ånd skulle dette først og fremst bidra til tettere kontakt mellom journalister slik at de enklere kunne forstå hva som skiller og forener Barentslandene.

25 år senere er arbeidet til Barents Press viktigere enn noen gang. I forholdet mellom Russland og vesten oppstår stadig nye hindringer. I journalistikken er trollfabrikker og fake news et stort problem. Alvorlige trusler mot gravende journalister forekommer i de fleste land, og kampen for det frie ord kan være hard og brutal.

2

Mot disse kreftene samarbeider journalistkolleger fra de fire barentslandene i nettverket Barents Press. Deltakernes viktigste møteplass er nettverkets årskonferanse, som som de fire medlemslandene arrangerer på omgang.

Thorvald Stoltenbergs Pris 2020

Премия имени Торвальда Столтенберга

I tillegg arrangerer de kurs og seminarer der journalistikk og forståelse av nabolandet alltid er viktige tema.

Viktigst er likevel den uformelle kontakten. Den unike muligheten til å umiddelbart kunne få faglig bistand fra en kollega i Petrozavodsk eller Arkhangelsk, om et tema som det er vanskelig å finne gode kilder på fra en nyhetsdesk i Alta eller Bodø.

Det årelange arbeidet deres har skapt tillit og respekt mellom kolleger i Barentsregionen. De er langt fra enig i alt. Men de diskuterer, de samarbeider og de lærer av hverandre. Barentssamarbeidets fremtid er avhengig av at regionen har en virksom og uavhengig presse og nettverkets arbeid er en uvurderlig aktør i å nå dette målet.

Det er en stor glede å tildele Thorvald Stoltenbergs Pris 2020 til journalistnettverket Barents Press.

Prisen tas imot av Amund Trellevik fra Barents Press Norge, Anna Kireeva fra Barents Press Russland og Tim Andersson fra Barents Press Sverige.